

Posudek vedoucího bakalářské práce studenta Petra Šimánka:

Restaurování nástěnných maleb v prostoru jižní oratoře kostela Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech

Zpracoval: Mgr. art. Jan Vojtěchovský

V zadání bakalářské práce se uvádí, že by měl autor touto prací doložit, že je schopen samostatně provést komplexní restaurátorský zákrok. Toto zadání se Petru Šimánkovi podařilo naplnit.

Studentovi byly po dohodě s vedoucím práce přiděleny dva malované výjevy ve štukových rámcích v centrální a severní části klenby. Oba výjevy mají tvar oválu, přičemž centrální výjev má rozměry 91 x 70 cm, výjev v severní kápi klenby pak 51 x 64 cm. Ačkoli plocha malby není na poměry nástěnné malby rozsáhlá, poskytla, vzhledem ke značné komplikovanosti úkolu a především ke skutečnosti, že se jedná o velice detailně provedenou olejomalbu, studentovi dostatečnou možnost prokázat jeho schopnosti. Navíc autor ze své vlastní iniciativy provedl po dohodě s vedoucím práce a kolegy i odkryv a restaurování související štukové dekorace rámu zrcadel s malbami. Celkově se jednalo o úkol, který obsahoval škálu problémů od odkryvu a velmi náročného čištění, přes konsolidaci, až k tmelení a velmi náročné retuši. Jako teoretickou část své práce měl autor, i vzhledem k možným vyústěním v restaurátorském zákroku, zpracovat pojednání s názvem *Ikonografie malovaných výjevů na klenbě jižní oratoře kostela Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech*.

Student se zhostil řešení praktických problémů restaurování bez zásadnějších problémů, jeho přístup byl vzhledem k jeho zkušenostem samostatný. Autor provedl jak na nástěnné malbě, tak na související štukové výzdobě odkryv, čištění a snímání dvou vrstev přemaleb, povrchovou konsolidaci, tmelení a retuš. Zřejmě nejnáročnější bylo čištění a snímání přemaleb, které se muselo místy odehrávat v mnoha cyklech, aby nedošlo při snímání jedné z přemaleb na olejové bázi k poškození originálu, jenž je rovněž pojen olejem. Retuš byla po dohodě s vedoucím práce a příslušným pracovníkem odborné složky památkové péče, vzhledem k poměrně malé míře dochování, provedena spíše neutrální s přidavkem lokální barevnosti. Jsou to nicméně právě retuše, jež jsou pravděpodobně nejslabším článkem celého zákroku. Přestože byla retuš provedena v souladu s dohodnutými pravidly, vykazuje dle názoru autora posudku dílčí nedostatky. Student se nedokázal zcela vyvarovat tmavnutí originální barevné vrstvy v okrajích defektů vlivem jím nanášených retuší, stejně jako mu místy činila problém volba vhodného tónu a

jeho světlosti. Především centrální výjev tak nepůsobí zcela kompaktně, protože jeho pravá, významněji poškozená část, je viditelně světlejší. Je ale třeba uvést, že jde o poměrně jemné nuance, které mohou být různými hodnotiteli vnímány různě, tedy i zásadně pozitivněji. Celkově se dá proto říci, že je restaurátorský zákrok provedený v dobré kvalitě a je nutné zdůraznit, že jeho výsledek byl plně akceptován vlastníkem i odborným pracovníkem památkové péče.

Bakalářská práce, včetně dokumentace restaurátorského průzkumu i zákroku, je zpracována přehledně a obsahuje všechny potřebné náležitosti. Celá práce nicméně obsahuje řadu překlepů, zmatených formulací i nepřesných informací. Nejde nicméně o dezinformace zásadního významu, které by práci výrazněji snižovaly.

Kvalita obrazové dokumentace je standardní, i když její rozdělení po jednotlivých výjevech působí spíše nesourodým a opakujícím se dojmem. Lepší komentář by potřebovaly dva ze zakresů grafické dokumentace, u kterých jsou použity fotografie malby po očištění, do nichž jsou zakresleny dva z nejvýraznějších fenoménů poškození. U popisku mělo být minimálně uvedeno, že se jedná o stav po očištění; otázkou také je, proč nejsou zakresleny i další fenomény poškození, popřípadě druhotné zásahy.

Jako přínosné je možné označit pojednání o ikonografii výjevů na klenbě jižní oratoře klokotského kostela, ačkoli je zjevné, že literární činnost nepatří mezi nejoblíbenější autorovy kratochvíle. Autor čerpá v obecných podkapitolách o sv. Antonínovi často z internetových zdrojů a to se projevuje nejen na kvalitě uvedených informací, ale i na celkovém vyznění úvodní části textu, který je prodchnut atmosférou nadšené popularizace skutků a významu světce. Naopak dobře vyznívají podkapitoly určující jednotlivé výjevy nejen na základě zobrazení, ale i nápisů v zrcadlech a páskách pod výjevy. Doplnění teoretické části obrázků je poměrně přehledné, i když se čtenář občas neubrání dojmu, že některá analogická zobrazení klokotských výjevů s nimi souvisí snad jen námětem zobrazené události (např. obr. č 70 na straně 82). Při hodnocení této části práce je nutné konstatovat, že ztotožnění výjevů s konkrétními událostmi ze života sv. Antonína Paduánského mělo jednoznačně pozitivní dopad při volbě a provedení finální prezentace.

Na závěr je třeba zdůraznit, že bakalářská práce v oboru restaurování má být založena především na praktickém výkonu studenta při restaurování. V tomto ohledu student prokázal svoje schopnosti i samostatnost v řešení dílčích problémů. I přes výše uvedené nedostatky je zjevné, že samotné restaurování je provedeno v dobré a odbornou složkou památkové péče akceptované kvalitě. Práce jeví dílčí problémy především v restaurátorské dokumentaci

i v teoretickém pojednání, jak bylo již výše rozvedeno. Bakalářskou práci Petra Šimánka proto s výše uvedenými výhradami doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení:

Velmi dobře

V Litomyšli dne 7. 9. 2015

Jan Vojtěchovský